

вателно именно той може да бъде и е бил главната фигура между войводите със стара слава и дългогодишен полезен опит.

Въпреки вкорененото отдавна заблуждение, че комитетите и Левски като техен организатор, т.е. БРЦК, отхвърля изобщо четите, поради което са взаимнопротивопоставяни в литературата, всъщност и до приемането на цитирания текст за големите правомощия и отговорности на войводите, те и четите като форма на борба очевидно са били общоприета перспектива въз основа на традициите в българското, а и не само в българското освободително движение.

Критичното отношение на БРЦК към т.н. "четническа тактика" на Раковски и възприемането на възгледите от БРЦК за пренасяне центъра на борбата вътре в страната, се отнасят само за една страна от тази тактика - инициативната роля на емигрантските чети и очакванията чрез тях да бъде вдигнат народът на общо въстание в България. Самият Левски, започвайки да изгражда комитети, не изоставя и грижите за осигуряване на войводи за бъдещото въстание. В първото си инструктивно писмо до Д.Хр. Попов от 5.II.1871 г. той отделя много място на този въпрос, като му обяснява колко е важно да издири подходящи хора, които да работят в България за комитетското дело, и отделно изброява нужните лица за войводи в различните типове местности: в градове, села, в планините и пр. и какви качества са необходими за всеки вид войвода. Същевременно и другият главен проблем за въстанието - набавянето и пренасянето на закупеното оръжие през Дунава и съответно трудното събиране на средства за него, занимава и вътрешните дейци, и емигрантските през цялото време, та чак до Априлското въстание.⁵⁰

И военният закон, който трябва да замести устава от 1872 г. при обявяването на въстанието, изглежда е предизвиквал вниманието на ръководителите на БРЦК. Не са известни предварителни разработки за военни правила освен отделни бележки, някои доста обширни, отново съставени от П.Хитов. От полза за бъдещия закон биха били и подробните правила (на брой 55) от най-общи високи изисквания до подробности на всекидневието за образуването и дейността на народните горски чети. Войводата е сметнал за нужно да остави и писмено описание на своите заключения от практиката си на водач, организатор и главно отговорно лице за най-разпространената, но некодифицирана форма на въоръжена борба. Както постъпва и със спомените си, каквито не си е дал труд да запише подробно и целенасочено никой друг от известните войводи с изключение на диктуваните и често видоизменявани и от записвача спомени на Ф. Тотю.

Въсъщност и двамата се ръководели от съображения за интересите на революционното движение и дейците му, но ги преценявали при различна степен на осведоменост и от различна гледна точка. Слагайки основите на комитетската организация в България, нейният създател по обясними причини се стремял да събере всички потенциални народни сили в една сплотена, дисциплинирана и действена общност, подчинена на неговото централизирано ръководство и на единна обща насока.

От такава гледна точка са логични и изискванията на В.Левски към П.Хитов,